

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

31. An Episcopus cogi possit ad constituendos plures Vicarios, dum plures
diæceses unitas habet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

plus, & magnus numerus Clericorum, Ecclesiasticorum, Monialium, haud vero simile est, quod possit Episcopus munus suum adimplere absque Vicario generali; hinc inquam est, quod auctores plures dicunt, quod Episcopus non tantum potest, sed & debet ordinari Vicarium constituere, cuius opera adjuvetur. Pirh. *loc. cit.* citans Ugolin. *de off. Ep.* p. 1. c. 4. §. 6. num. 1. Unde & Sbroz. *cit. q. 46. num. 12.* ait: Respondetur, quod Episcopus semper dici possit constitutus in necessitate propter ingentes occupationes, in quibus Episcopale regimen & cura animarum versatur, & si haec necessitas attenditur, erit potissima causa constituendi Vicarium, &c. Atque ita jam in casu, ubi ob Dioecesis amplitudinem, aliasque occupationes & difficultates per se solum ea praestare nequeat, ratio naturalis id exigit, ut Justitiae, litigantibus, & statui Ecclesiastico per deputationem Vicarii consulatur. Engels *loc. cit.*

Quaestio 28. Episcopus in quo casu nequeat constituere Vicarium?

Respondeo: Episcopus captus à Turcis (idem est de infidelibus aliis quibuscunque; cum C. si Episcopus. de suppl. negl. Prælator. in 6. loquatur de paganis. Pax Jord. l. 12. tit. 1. num. 7. item de hæreticis & schismaticis, ut Gl. in *cit. c. v. pagani*) non potest sibi constituere Vicarium; eo quod in isto casu tota jurisdictio devolvatur ad Capitulum, ac si sedes vacaret per mortem Episcopi. Sbroz. l. 1. q. 46. num. 4. citans plures. Pax Jord. *loc. cit. num. 6.* Rebuff. in *concord. rubric. de collat. §. teneatur. Mandol. in reg. 24. cancell. q. 6. n. 13.* Dominic. & Franc. in *cit. c. Episcopi*. Extenditurque hoc ipsum Pax Jord. *cit. num. 7.* ad Episcopum captum à fidelibus bello iusto, rationem desumens *al. hostes. ff. de capt. & postlimin.* Secus verò esse ait de Episcopo capto à fidelibus bello non iusto aut extra bellum; eo quod tunc non dicatur verè mortuus civiliter.

2. Quin etiam, si tempore captivitatis haberet Vicarium, cessaret illius officium; quia sicut procurator censetur revocatus per mortem Prælati, etiam si dominus litis sit effectus. Clem. *fin. de procurat.* sic etiam in casu præsentis, in quo civilis mors æquiparatur naturali. Pax Jord. *loc. cit. num. 8.* Videtur hoc confirmari ex eo, quod si in isto casu, ut dictum, tota jurisdictio transeat ad Capitulum, & haberet se res, ac si sedes vacaret; Capitulum autem sede vacante non teneatur confirmare Vicarium Episcopi, & huius officium expiret, sic etiam in præsentis casu.

Quaestio 29. An Episcopus ante adeptam possessionem Episcopatus & consecrationem possit constituere Vicarium?

Respondeo ad primum negativè: Sbroz. *loc. cit. num. 15.* Pax Jord. *loc. cit. num. 5.* citans Felin. *conf. 40. n. 71.* Abb. in *c. qualiter. de elect.*

2. Resp. ad secundum: Potest verò capta possessione ante susceptam consecrationem eundem constituere. Sbroz. l. 2. q. 23. num. 4. Pax Jord. *cit. n. 5.* citans Gl. in *Clem. c. si principalis. de rescrip. v. Episcop.* Pavin. *de potest. capit. sede vac. p. 1. q. 10. num. 6.* Sauch. *de matrim. l. 8. d. 27. num. 37.* Gavant. in *prax. v. Vicar. Episc.* num. 1.

Quaestio 30. An Episcopus possit constituere duos Vicarios generales, seu Officiales principales?

Resp. potest Episcopus (ubi Dioecesis magna

est, & unus non sufficit. Ventrig. *tom. 2. annot. 14. §. 1. num. 2.* vel ut expeditioni causarum facilius consulatur, ut Barbof. *jur. Eccles. l. 1. c. 15. num. 31.* Pirh. *loc. cit. n. 29.*) constituere Vicarios generales seu Officiales principales duos aut plures a se invicem independentes, sive singulos cum potestate & jurisdictione in solidum. Ita præter jam citatos Azor. *instit. mor. p. 2. l. 3. c. 43. q. 4.* (ubi tamen ait, id posse Episcopum, si id consuetudine receptum fuerit) Pax Jord. *loc. cit. num. 24. juncto n. 27.* citans Ugolin. *de offic. Episc. c. 4. §. 6. n. 4.* Cuchum *instit. jur. can. tit. 8. de vicar. n. 4.* Sbroz. l. 1. q. 50. n. 1. juncto n. 5. citans plures alios. Non secus, ac plures constitui possunt Procuratores, Actores, Tutores, Curatores, Administratores. Sbroz. *loc. cit. n. 2.* & ex eo Pax Jord. *loc. cit. n. 25.* juxta l. *si quis. §. pluribus l. qui dicit ff. de procurat. c. duo de procurat. in 6.* Ac proinde per constitutionem secundi Vicarii non censetur revocatus primus, nisi tacite vel expresse colligatur aliunde mens constituentis revocare volentis primum. Pax Jord. *loc. cit. num. 28.* citans Rebuff. in *pr. rit. de form. vicar. a. n. 202.* Quod ipsum tamen limitat Azor. *loc. cit.* ut nimirum procedat, ubi est consuetudo habendi plures Vicarios; si enim nulla talis sit consuetudo, & ab Episcopo in constitutione secundi Vicarii nihil dictum, ait, per constitutionem secundi censeri revocatum primum. Idem cum Azor tenet Cuch. *loc. cit.* apud Pax Jord. Porro censeri adhuc constitutos duos Vicarios generales, et si eorum unus resideat in civitate Episcopali, alter extra illam in Dioecesi, tenet Ventrig. *loc. cit.* exemplificatque hoc ipsum in Vicariis Toletanis, quorum unus resideat Toleti, alter Compluti. Econtra, ut duo Vicarii generales constituti censeantur, requirit Pirh. ut ambo constituti sint in loco, ubi sedem habet Episcopus, cum generalis & principalis Vicarius dicatur ille, qui constitutus est cum generali potestate ad omnia loca, seu totam Dioecesim, & ad universitatem causarum in civitate cathedrali, in qua resideat Episcopus. Idem tenet Garc. p. 5. c. 8. num. 36. ubi: *Insertur Vicarium, quem ponit Archiepiscopus Toletanus in civitate Toletana, non videri Vicarium generalem & principalem, si non est positus cum potestate generalis ad totam Dioecesim, nec etiam Vicarium Compluti, cum non sint positi ad totam Dioecesim, nec in civitate, ubi est Sedes, quamvis generales appellentur.* Item num. 39. ubi ait: *Tunc tantum Vicarius generalis positus in oppido dioecesis est generalis, quando in civitate non est alius Vicarius generalis, sed est in illo oppido causa majoris commoditatis, ut videmus in Episcopatu Caleguriense, in quo Vicarius resideat Lucronii.* Idem tenet Flores de Mena, quem citat Garc. *loc. cit. n. 38.* dum ait: *Revera solus Vicarius, seu Vicarii generales positi in civitate, & non positi extra, etiam si habeant generalem commissionem ad totam Dioecesim, sunt principales.*

2. Notandum etiam hic, quod habet Card. de Luca *de benef. d. 10. num. 7.* quod dum in casu capitis quomam. de off. ordinar. duo sunt Episcopi in eadem Dioecesi, unus v. g. pro ritu græco, alter pro latino, quilibet ex iis suum deputare possit Vicarium, quorum quilibet erit generalis, & unicus illi Dioecesi respectivè.

Quaestio 31. An Episcopus cogi possit ad constituendos plures Vicarios, dum plures Dioeceses unitas habet?

Resp. negativè. Pax Jord. *loc. cit. n. 39.* (qui etiam ait, id nequidem Episcopum posse,

eo minus principio, quod Vicarius constitutus extra locum habitationis & Sedis Episcopi non sit generalis, & quod Vicarius constitutus in loco Sedis Episcopalis censetur generalis pro utraque Diocesi) Cardinalis de Luca ad Trident. d. 4. num. 7. ubi: si fuerint plures Dioceses aequè principaliter unitæ, tunc in quacunque unius earum parte residendo sua obligationi satisfaciatur, ibique tribunal erectum pro utraque rectè habet cum unico Vicario generali, absque aliqua necessitate retinendi duo tribunalia distincta, duosque Vicarios generales habendi. Item Carolus de Luca num. 1. in observatione ad Ventrig. Tom. 2. annot. 14. §. 1. ubi, quod non teneatur habere duo tribunalia ac duos Vicarios, nisi obstat centenaria consuetudo; adeoque subditi unius Diocesis evocari possint ad locum residentiae Episcopi in altera Diocesi.

2. Contrarium tamen censere videtur Pignat. to. 4. consult. 32. num. 1. ubi, quod Episcopus pro causis Diocesanorum unius Diocesis (dum duæ Dioceses seu Cathedrales unitæ sunt, de his enim loquitur) debeat deputare Vicarium generalem in illa Diocesi. Causam etiam addit num. 2. (quam eandem etiam tangit Pax Jord. loc. cit. num. 40.) nempe, quod licet respectu Episcopi sit una Diocesis, respectu tamen Ecclesiarum duæ sint, & negotia unius non confundantur cum alia. Expressius verò tom. 9. consult. 135. num. 3. ubi, quod Episcopus unitarum inter se Diocesium in ea, à qua Episcopus abest residens in alia, debeat deputare Vicarium generalem, tum, dum duæ Dioceses sunt aequè principaliter unitæ inter se, quælibet conserveat sua jura & privilegia, propriisque regatur Legibus, eisque judicari debeat à suis Judicibus, prout declaratum ait à S. Congregat. Concil. in Vulvensi & Sulmon. 3. sept. 1650. Item ne subditi istius Diocesis magno suo incommodo tenerentur curare administrari sibi Justitiam in alieno territorio. Unde jam à fortiore sequitur, Episcopum possidentem duas Dioceses non unitas inter se, teneri in ea saltem, in qua non residet, constituere Vicarium generalem, & alium quoque in ea, in qua residet, si nec ibi solus administrare possit omnia.

3. Quod si verò duarum istarum Diocesium una alteri unita esset accessorie, tantum procedere potest prima sententia, nimirum opus non esse duplici Vicario generali; eo quod tunc jura & privilegia Diocesis accessorie unitæ transfissent in alteram, cui unita, & consurgat jam ex utraque una: sicut dicitur de duobus beneficiis, quorum unum accessorie unitum alteri efficitur hujus veluti prædium.

Questio 32. Num ob amplitudinem nimiam Diocesis cogi possit Episcopus ad constituendum duos Vicarios generales?

Respondeo negativè: Ita à fortiore sentire videntur Card. de Luca, & Carol. de Luca loc. citatis, qui nequidem id admittunt, dum duo Episcopatus inter se aequè principaliter uniti possidentur ab Episcopo. Et certè si verum est, quod tradunt iidem cum aliis, solum illum dicendum Vicarium generalem pro tota Diocesi, qui Episcopo in civitate illius residentiali assistit, parat esse contradictionem in adjecto, nempe constitui unum in dicta civitate, & alium in alia quadam parte Diocesis, etsi in solidum cum priore. Sed & præsciendū ab hoc, & dato, talem aliquem constitutum in alia parte Diocesis posse esse quoque generalem cum alio constituto in civitate, adhuc cogi nequit Episcopus ad constituendum duos, tamen ob dictam Diocesis amplitudinem ratione magnæ

distantiæ, asperitatisque viarum maximum subditorum resultaret incommodum, si in causis suis tam civilibus quam criminalibus cogatur accedere ad locum tribunalis & residentiae Episcopi, ejusve ei assistentis Vicarii generalis, & vel hinc æquitati consonet constitui plures in diversis partibus Diocesis Vicarios generales in eo sensu, quod ad universitatem causarum delegati sint; adhuc tamen de jure postulare nequeunt dicti subditi à tribunali Episcopi remoti, ut à proprio tali Vicario seu Officiali apud se degente judicentur. Carol. de Luca loc. cit. n. 2. dicens, opinionem contrariam magis communiter reprobata per Abbat. & alios collectos per Barbof. de prest. Episc. allegat. § 4. num. 27. & Rotam decis. § 37. n. 10. p. 4. recent. tom. 3. Item Card. de Luca. loc. cit. num. 6 ubi: De jure non subsistit aliquorum Diocesanorum (intellige, etiam tanta viarum longinquitate & asperitate à residentia Episcopi se junctorum) prætextu, quod non possint extra proprios lares trahi, quodque ibi à proprio & particulari Vicario eorum causa debeant cognosci. Sed ad summum dictam subditorum necessitatem urgere ad deputandos plures Vicarios foraneos & particulares pro levium & minorum causarum cognitione, ne pro illis subditi magnum & incongruum illud incommodum adeundi tribunal Episcopi pati cogantur, ait Carl. de Luca loc. cit. num. 3.

Quest. 33. An Episcopus creare possit plures Vicarios foraneos & speciales in diversis Diocesis partibus?

Respondeo: Posse Episcopum plures Vicarios foraneos seu speciales in diversis Diocesis partibus vel ad certos actus seu causas v.g. matrimoniales constituere, habet communis Pirh. cit. n. 29. Sbroz. l. 1. q. 50. n. 4. quin & posse Episcopum sibi Vicarium constituere in qualibet Diocesis parte, vel particulari loco tradit Sbroz. l. 1. q. 47. ex Gemin. in c. cum Episcopus, num. 7. de off. ordinar. in 6. qui tamen id limitat: Nisi in illa parte adsit Archidiaconus, habens ex consuetudine jurisdictionem privative. Num verò Episcopus deputare possit Vicarium specialem ad conferenda beneficia, dicitur infra. Vide tantisper Sbroz. l. 1. q. 52. per tot.

Questio 34. Dum duo constituti Vicarii seu Officiales aequè principales & in solidum, cui commissæ censeantur delegationes Apostolicæ?

1. Respondeo: Dum nullus in iis designatur in rescripto delegationis, nec constat, de quo illorum senserit Papa, sive rescriptum, sit contentiosum seu ad lites, sive sit gratiosum, v.g. dispensationis faciendæ, beneficii conferendi, &c. Validum erit, & non reddet delegatio nulla. Barbof. Jur. Eccles. l. 1. c. 15. num. 3. Pirh. loc. cit. num. 30. citantes Sanch. de matrim. l. 8. d. 27. num. 32. Neque obstat, quod rescriptum delegationis propter incertitudinem vitietur, adeoque ad Papam rescribendum sit, ut novam commissionem faciat. c. ad hac. de rescrip. Verum enim id est, quando Judex omnino incertus datus est, secus si ex certis incertus sit delegatus. Pirh. loc. cit. ex Sanchez. loc. cit. Hoc supposito,

2. Respondeo ad quæstionem primò. In rescripto gratiæ ille ex istis duobus Vicariis erit Judex seu delegatus, cui illud ab impetrante fuerit præsentatum; ed quod in illo casu & rescripto de nullius alterius præjudicio agitur, nihilque in eo continetur, de quo inter partes agitur, sicut contingit in re-